

PRŮVODCE PO NAUČNÝCH STEZKÁCH CHKO KŘIVOKLÁTSKO

Charakteristika oblasti

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko leží na západním okraji středních Čech a zabírá téměř celý geomorfologický celek Křivoklátské vrchoviny a severní cíp Plaské pahorkatiny. Páteří celého území je hluboké údolí řeky Berounky, která protéká od jihozápadu k severovýchodu a téměř ve středu se v pravém úhlu stáčí k jihovýchodu. Pro své vysoké přírodní hodnoty bylo území uznáno 1. března 1977 organizací UNESCO biosférickou rezervací v rámci programu MaB – člověk a biosféra (Man and Biosphere). Dne 24. listopadu 1978 vyhlásilo Ministerstvo kultury Chráněnou krajinnou oblast Křivoklátsko.

Křivoklátsko leží ve Středočeském a Západočeském kraji v bývalých okresech Rakovník, Beroun, Kladno, Plzeň-sever a Rokycany. Celková rozloha území činí 62 792 ha. Během staletí působil člověk na krajinu v oblasti středního toku řeky Berounky. Jeho činnost se vždy vázala na přírodní a geomorfologické zvláštnosti území. Hustě zalesněná členitá krajina, protkaná sítí údolí, potoků a řek, vlastní kaňon Berounky, specifické mikroklima a mírně suchá oblast – to vše ovlivňovalo člověka a omezovalo jeho působení na Křivoklátsko. Velkou úlohu ve vývoji území sehrála i obliba českých panovníků využívat zdejší hluboké lesy k lovecké kratochvíli. Účelové využívání krajiny bylo nejlepší ochranou velkoplošného rozsahu již v historických dobách. Proto bylo Křivoklátsko ušetřeno intenzivní zemědělské kolonizace a jeho další vývoj byl úzce spjat s přírodními jevy, charakteristickými pro tuto oblast.

Flóra

Květena i vegetace Křivoklátska je velmi bohatá a pestrá. Do současnosti bylo na Křivoklátsku popsáno více než 1800 druhů vyšších cévnatých rostlin. Největší část plochy zaujímají lesy (62 %), v nižších polohách především černýšové dubohabřiny a ve vyšších polohách společenstva lipových bučin. Specifická lesní společenstva oblasti tvořily dříve jedliny, které se dnes dochovaly pouze v omezené míře. Svahy a rokle pokrývají dominantní suťové habrové a lipové javořiny. Charakteristické pro Křivoklátsko jsou suťové porosty s tisem červeným či teplomilné nebo kyselé doubravy. V údolí potoků rostou různé typy olšin a jasenin. Na území oblasti potvrdil průzkum výskyt 84 druhů původních dřevin, které se zde běžně nachází. Jedná se například o dub zimní, buk lesní, jeřáb břečťan, muk, jedlí bělokorou, javor babyka, mlec a klen, tis červený, hloh, řešetlák počstivý či skalník celokrajný.

Z rostlin chráněných zákonem zde roste třemdava bílá, kavyl ivanův, koniklec luční český načernalý, chrpa chlumní, běložárka liliovitá, kosatec sibiřský, lilie zlatohlávek, zimozrázek nízký či měsáček vytrvalý.

Fauna

Je typická pro středoevropské lesní oblasti. Zachovalost přírodních biotopů, výskyt lesních porostů přirozeného charakteru a území, na kterých v minulosti nedošlo k odlesnění, představují hlavní faktory, které podpořily uchování řady vzácných, ohrožených či vymírajících druhů. Zatím se na Křivoklátsku zjistilo 60 druhů savců, 120 druhů hnízdících a 35 druhů tažných ptáků, 30 druhů ryb, 12 druhů obojživelníků a 8 druhů plazů. U bezobratlých jsou nejlépe prozkoumány měkkýši (110 druhů), brouci (1500 druhů), motýli (750 druhů), mravenci (53 druhů) a vážky (28 druhů). Z doposud zjištěných živočichů se 111 řadí k zákonem chráněným. Mezi nejvzácnější patří poměrně četné populace raka kamenáče, velevruba tupého a tesaříka obrovského.

Podnebí

Pres suché a poměrně teplé podnebí a polohu v dešťovém stínu má území velký rozsah lesů a hustou síť potoků. Spadá do mírně teplé klimatické oblasti. Průměrná teplota vzduchu je 7–8 °C, roční úhrny atmosférických srážek 500–550 mm (ve vegetačním období jen 350 mm). V hluboce zařiznutých údolích se výrazně uplatňuje inverzní fenomén a chod teplot vzduchu se liší (dna údolí jsou studená a vlhká, zatímco horní polovina svahu sušší a teplejší).

Geologie a paleontologie

Převážnou část území tvoří starohorní a prvohorní horniny Barrandienu a jen malý zlomek území při severní hranici leží na druhotných horninách křídového útvaru. Nejstarší horniny území jsou ze starohor, zastoupené fylitickými břidlicemi, drobami a prachovci. Prvohory zastupují na území kambrium, ordovik a karbon s nejstaršími horninami skryjsko-týřovického středního kambria, proslavené Joachimem Barrandem (1799 – 1883), který zde popsal trilobity i ostnokožce, hyolity a ramenonožce.

Hydrologie

Zdroje podzemních vod jsou celkově chudé a váží se na poruchové a drčené zóny. Celé území odvodňuje řeka Berounka, která protéká napříč územím. Celková rozloha stojacích a tekoucích vod v oblasti je asi 4 km², tj. asi 0,6 % z celkové plochy. Z této výměry zaujímá řeka 230 ha, potoky přibližně 30 ha a stojaté vody asi 140 ha. Délka toku Berounky v území je 42,5 km, spád 39 m, průměrný průtok v profilu Křivoklát je 31,8 m³ · s⁻¹. Při povodni v roce 2002 se tento průtok pohyboval okolo 1000 m³ · s⁻¹. Roční průměrná teplota vody je 10 °C.

Ptačí oblast Křivoklátsko

Byla vymezena nařízením vlády ČR. Předmětem ochrany ptačí oblasti jsou populace včelojeda lesního, výra velkého, kulíška menšího, ledňáčka říčního, žluny šedé, strakapouda prostředního, lejska malého a lejska bělokříkého a jejich biotopy. Cílem ochrany ptačí oblasti je zachování a obnova ekosystémů významných pro vyjmenované druhy ptáků v jejich přirozeném areálu rozšíření a zajištění podmínek pro zachování populací těchto druhů ve stavu příznivém.

pohled z PR Čertova skála

Maloplošná zvláště chráněná území v CHKO Křivoklátsko:**Národní přírodní rezervace Kohoutov**

Pralesovitě bučiny s přirozenou druhovou skladbou, významná lesnická studijní plocha. Výměra 30,1 ha.

Národní přírodní rezervace Týřov

Geologicky různorodé území s rozmanitými sklonovými poměry, místy se skalními výstupy i balvanitou sutí a pestrým souborem lesních i nelesních ploch, výměra 420,6 ha.

Národní přírodní rezervace Velká Pleš

Přirozené bezlesí vrcholových partií, zakrslé doubravy, suťové lesy či lipové bučiny s jehlí bělokorou. Výskyt reliktních druhů rostlin a živočichů. Výměra 95,7 ha.

Národní přírodní rezervace Vůznice

Soubor lesních společenstev typický pro pahorkatiny s údolím potoka Vůznice. Výměra 231,2 ha.

Přírodní rezervace Brdatka

Přirozená lesní společenstva, bohatý výskyt fauny a flory s množstvím chráněných druhů. Výměra 33,9 ha.

Přírodní rezervace Čertova skála

Krajinná dominanta Křivoklátska. Nejvýznamnější odkryv polštářových láv v českém masivu s ukázkou velmi cenných skalních společenstev. Výměra 2,4 ha.

Přírodní rezervace Červený kříž

Jedinečná ukázka střídavě vysýchavé doubravy s mochnou bílou na plošinách Křivoklátské vrchoviny. Výměra 12,6 ha.

Přírodní rezervace Dubensko

Suťový svah se smíšenými, místy rozvolněnými porosty a druhově bohatým keřovým i bylinným patrem s přirozeným výskytem tisu červeného. Výměra 4,8 ha.

Přírodní rezervace Jezírka

Pestré území s rozmanitými rostlinnými či živočišnými společenstvy a s významnou paleontologickou lokalitou fauny středního kambria. Výměra 59,5 ha.

Přírodní rezervace Kabečnice

Strmé svahy se skalnatými výchozy na levém břehu řeky Berounky. Výměra 25,5 ha.

Přírodní rezervace Lípa

Skalní masiv s přechodem do suťových a balvanitých společenstev habrových doubrav či lipových javořin. Výměra 24,9 ha.

Přírodní rezervace Na Babě

Botanicky nejvýznamnější vrcholová partie tzv. pleš s teplomilnými společenstvy. Výměra 24 ha.

Přírodní rezervace Nezabudické skály

Bohatá herpetologická lokalita s výskytem sedmi z devíti druhů plazů známých z České republiky. Výměra 22,9 ha.

Přírodní rezervace Prameny Klíčavy

Ochrana zachovalých lužních olšin, mokřadních travinobylinných společenstev, rašelinišť. Výměra 47,8 ha.

Přírodní rezervace Stříbrný luh

Členitý terén s porosty suťových javořin s tisem a porosty lesostepní vegetace vrcholů. Výměra 106,6 ha.

Přírodní rezervace Svatá Alžběta

Chráněné území v Lánské oboře se zachovaným listnatým, druhově bohatým lesem křivoklátské oblasti. Výměra 8,1 ha.

Přírodní rezervace U Eremita

Území s přirozenými společenstvy suťových habrových javořin s tisem červeným a se zachovalou druhovou pestrostí rostlin a živočichů. Výměra 7,8 ha.

Přírodní rezervace Údolí Klíčavy

Komplex druhově velmi bohatých vlhkých luk v nivě potoka, místy s navazujícími suchými trávníky na přilehlých svazích a přirozenými lesy. Výměra 33 ha.

Přírodní rezervace Vysoký Tok

Ukázka vrcholového fenoménu vulkanického komplexu se skalními rozvalinami a původními rostlinnými a živočišnými společenstvy. Výměra 8,8 ha.

Přírodní památka Jouglovka

Buližníkový kamýk s původní faunou a florou. Výměra 3,4 ha.

Přírodní památka Stará Ves

Botanicky a zoologicky cenné teplomilné trávníky na výchozu vulkanitů. Výměra 1,9 ha.

Přírodní památka Trubínský vrch

Skalní step na diabasovém skalním podkladu s floristickým a faunistickým významem. Výměra 3,9 ha.

Přírodní památka Valachov

Ochrana druhotně vznikajících minerálů síry v uměle vytvořených jeskyních po historické těžbě kamenečných břidlic. Výměra 3 ha.

Přírodní památka Vraní skála

Geomorfologický útvar složený z buližníkových bloků s borem reliktního charakteru. Výměra 20,7 ha.

Přírodní památka Zdícká skalka u Kublova

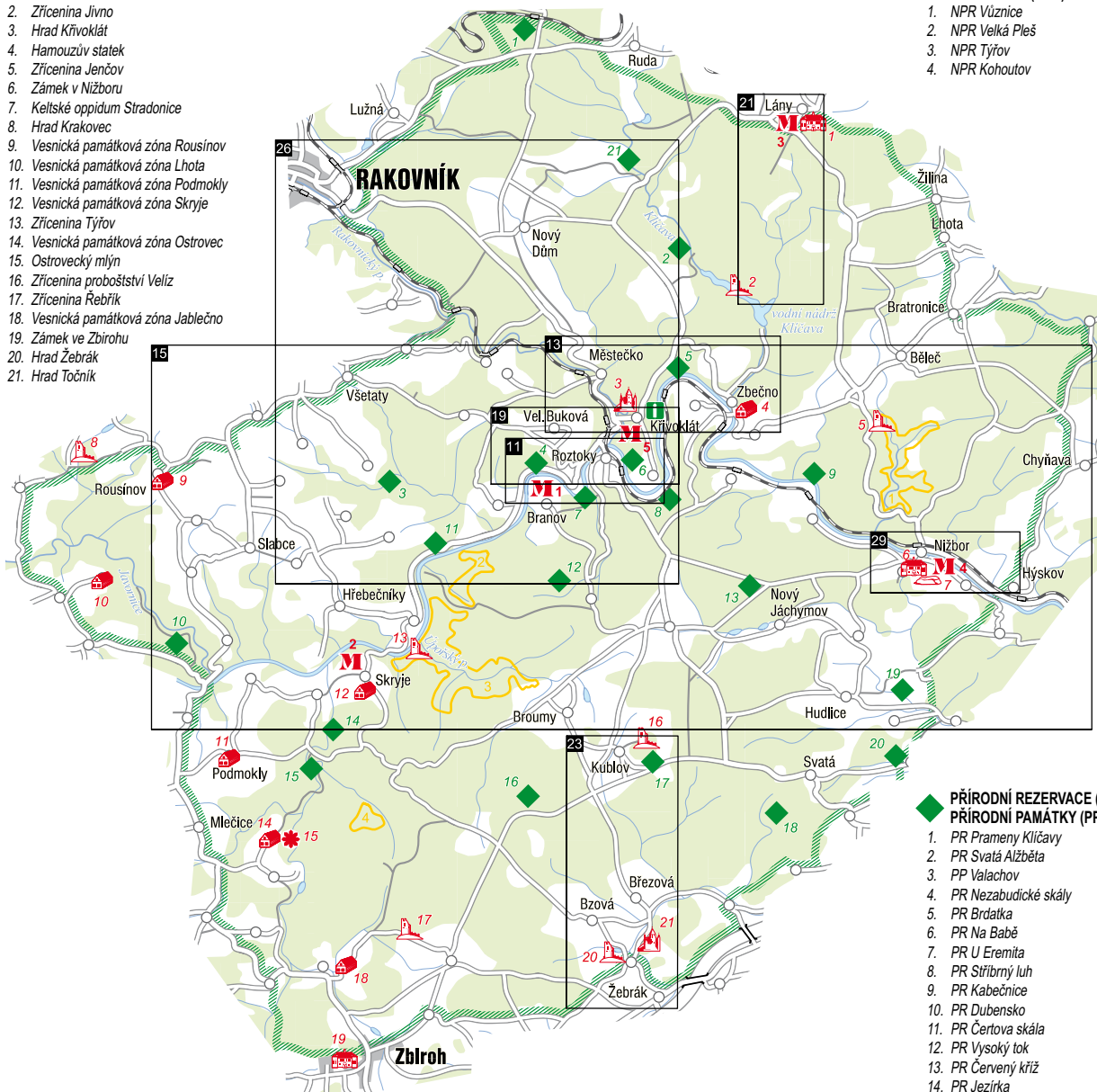
Buližníková skalka, vystupující z okolních břidlic, která tvoří významný prvek v krajině. Výměra 0,6 ha.

KULTURNÍ PAMÁTKY

1. Zámek v Lánech
2. Zřícenina Jvno
3. Hrad Křivoklát
4. Hamouzův statek
5. Zřícenina Jenčov
6. Zámek v Nížboru
7. Keltské oppidum Stradonice
8. Hrad Krakovec
9. Vesnická památková zóna Rousínov
10. Vesnická památková zóna Lhota
11. Vesnická památková zóna Podmokly
12. Vesnická památková zóna Skryje
13. Zřícenina Týřov
14. Vesnická památková zóna Ostrovec
15. Ostrovecký mlýn
16. Zřícenina probošství Veliz
17. Zřícenina Řebřík
18. Vesnická památková zóna Jablečno
19. Zámek ve Zbirohu
20. Hrad Žebrák
21. Hrad Točnick

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE (NPR)

1. NPR Vůznice
2. NPR Velká Pleš
3. NPR Týřov
4. NPR Kohoutov

PŘÍRODNÍ REZERVACE (PR) PŘÍRODNÍ PAMÁTKY (PP)

1. PR Prameny Klíčavy
2. PR Svatá Alžběta
3. PP Valachov
4. PR Nezabudické skály
5. PR Brdatka
6. PR Na Babě
7. PR U Eremíta
8. PR Stříbrný luh
9. PR Kabečnice
10. PR Dubensko
11. PR Čertova skála
12. PR Vysoký tok
13. PR Červený kříž
14. PR Jezírka
15. PR Lípa
16. PP Jougllovka
17. PP Zdicská skalka u Kublova
18. PP Vrani skála
19. PR Stará Ves
20. PP Trubínský vrch
21. PR Údolí Klíčavy

M MUZEA

1. Muzeum Oty Pavla
2. Památník Joachima Barranda
3. Muzeum TGM v Lánech
4. Informační centrum keltské kultury Nížbor
5. Muzeum motocyklů v Křivoklátě

Naučná stezka U Eremita

V roce 1999 byla obnovena pěší stezka spojující obce Branov a Roztoky a v roce 2000 vybudována tato naučná stezka, která začíná při silnici z Roztok do Karlovy Vsi při ústí potoka Klučná do Berounky. Konec naučné stezky je za hranicí rezervace U Eremita. Naučná stezka umožní návštěvníkům Křivoklátska seznámit se s bohatostí dřevinné skladby této oblasti a ověřit si své znalosti na pětáctičetí druhích stromů a keřů, které oblast charakterizují. Na trase stezky najde návštěvník dva informační panely se základními údaji o rezervaci a s vyobrazením pětáctičetí druhů stromů a keřů, které v rezervaci rostou. Vyobrazené stromy a keře jsou číslovány v terénu. Jeden informační panel seznamuje s geologií lokality.

Časová náročnost: 0,5-1 hod.

Délka trasy: 1 km

Převýšení: 40 m

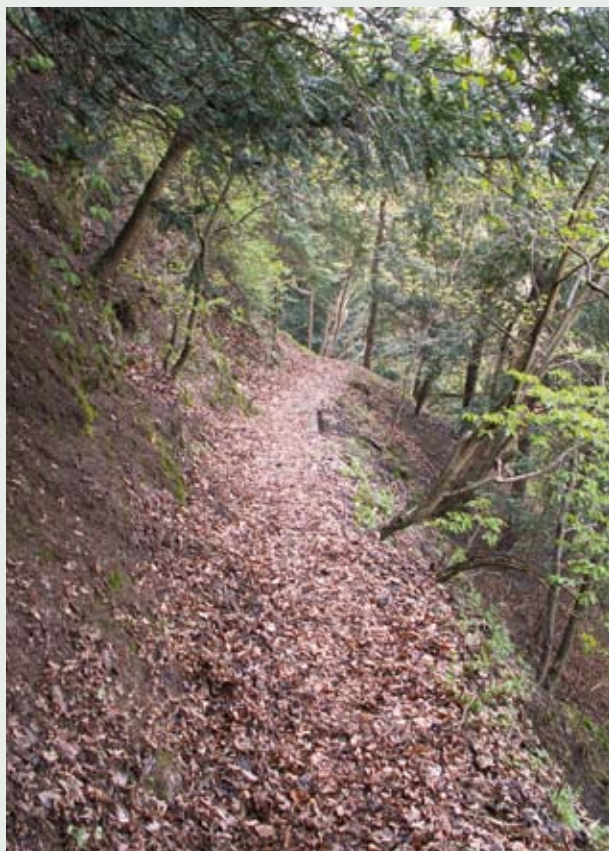
Fyzická náročnost: středně náročná trasa

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

trasa vhodná i pro starší osoby

trasa vhodná i pro děti (od 12 let)

Správce stezky: Správa Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko

pěšina na naučné stezce

Číslování jednotlivých druhů dřevin na naučné stezce:

1. meruzalka srstka (*Ribes grossularia*)
2. trnka obecná (*Prunus spinosa*)
3. habr obecný (*Carpinus betulus*)
4. čilimníkovec černající (*Lembotropis nigricans*)
5. topol osika (*Populus tremula*)
6. břiza bradavičnatá (*Betula pendula*)
7. dub letní (*Quercus robur*)
8. dub zimní (*Quercus petraea*)
9. lípa srdčitá (*Tilia cordata*)
10. svída krvavá (*Cornus sanguinea*)
11. jeřáb ptačí (*Sorbus aucuparia*)
12. jeřáb břek (*Sorbus torminalis*)
13. jeřáb muk (*Sorbus aria*)
14. růže šípková (*Rosa canina*)
15. řešetlák počistlivý (*Rhamnus catharticus*)
16. hloh obecný (*Crataegus sp.*)
17. lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*)
18. meruzalka rybíz (*Ribes alpinum*)
19. jedle bělokorá (*Abies alba*)
20. jmelí bílé (*Viscum album*)
21. zimolez pýřitý (*Lonicera xylosteum*)
22. tis červený (*Taxus baccata*)
23. javor mleč (*Acer platanoides*)
24. javor klen (*Acer pseudoplatanus*)
25. líska obecná (*Corylus avellana*)
26. jilm vaz (*Ulmus laevis*)
27. vrba jíva (*Salix caprea*)
28. borovice lesní (*Pinus sylvestris*)
29. buk lesní (*Fagus sylvatica*)
30. olše lepkavá (*Alnus glutinosa*)
31. bez červený (*Sambucus nigra*)
32. smrk ztepilý (*Picea excelsa*)
33. třešeň ptačí (*Prunus avium*)
34. jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*)
35. javor babyka (*Acer campestre*)

tis červený

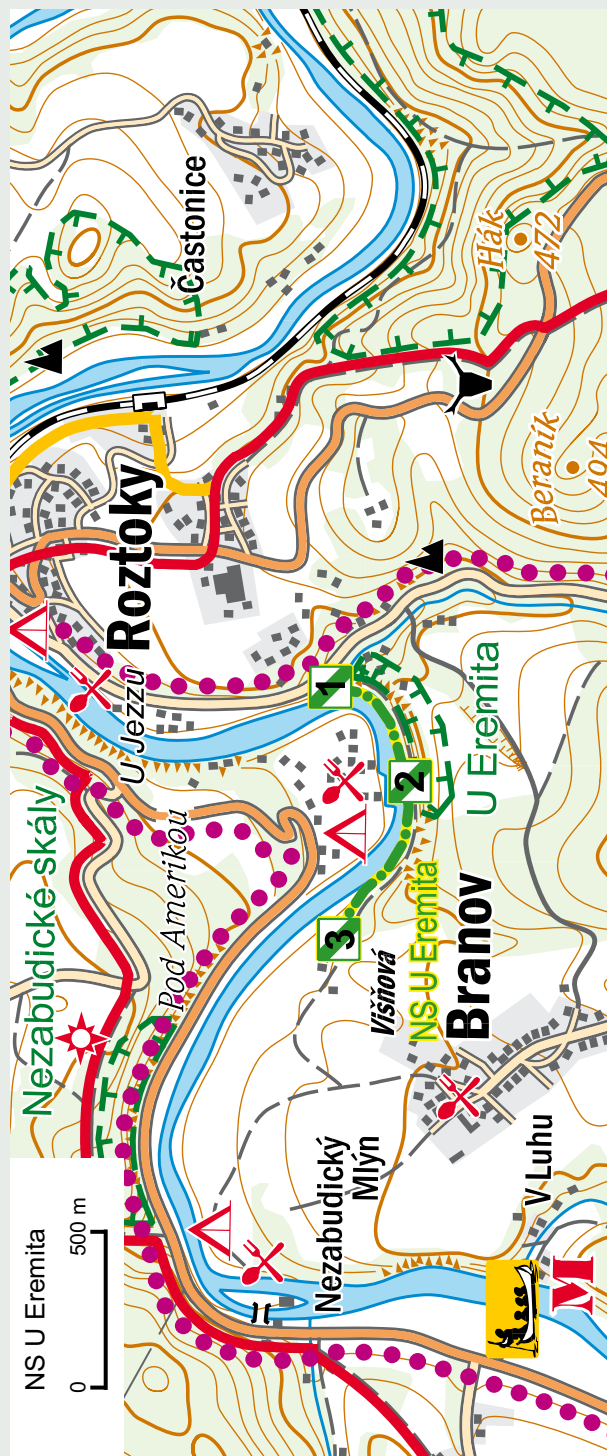
Přírodní rezervace U Eremita

Rezervace je jedinečnou ukázkou přírodě blízkého porostu s velkou pestroostí druhů rostlin a živočichů. Prudké suťovité stráně severní až severozápadní expozice s četnými výchozy skal starohorních přeměněných břidlic pokrývají lesní porosty. Jedná se především o suťové lipové javořiny.

Zachovalost lesního společenstva dokazuje i bohatý výskyt chráněného tisu červeného, kterého je na území rezervace evidováno téměř tisíc jedinců ve všech věkových stupních.

Přírodní rezervace U Eremita

Naučná stezka Brdatka

Obousměrná trasa vede po červeně značené turistické stezce Křivoklát–Lány, kde vstupuje do PR Brdatka. V dalším úseku se napojuje na zelené značení a pokračuje přes lesní louku Fořtmanská seč a údolím potůčku Štíhlice ke Zbečnu.

▲ zastavení u altánu Gloriet

▼ vyobrazení panelu

Naučná stezka je oblíbená především pro jedinečné výhledy do údolí řeky Berounky. Byla vybudována v roce 1978. Na trase je 17 informačních tabulí zaměřených na údaje o rezervaci, typickou faunu a flóru Brdatky a lesní typy. Jeden panel popisuje výhled do údolí řeky Berounky a panorama zalesněných křivoklátských vrchů. Na trase naučné stezky je umístěn vyhlídkový altán Gloriet, obnovený roku 1999 z prostředků Lesů ČR a památkově chráněný objekt Hamouzův statek.

V roce 2006 došlo k rekonstrukci naučné stezky z prostředků MŽP ČR.

Časová náročnost: 2 až 3 hod.

Délka trasy: 7 km

Převýšení: 155 m

Fyzická náročnost: středně náročná trasa

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

trasa vhodná i pro starší osoby

trasa vhodná i pro děti

trasa vhodná i pro rodiče s kočárky

Správce stezky: Správa Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko

Hamouzův statek

Nachází se přímo naproti kostelu sv. Martina v obci s historií sahající do dob prvních Přemyslovců. V objektu se nachází černá kuchyně s chlebovou pecí, velká obytná místnost hospodáře, malá světnice, kuchyně hospodyně, komory pro skladování úrody, postrojů a nářadí. Pod komorami jsou dva malé klenuté sklípky. Po dřevěné rampě za komorami se vejde do výměnku pro starého hospodáře s malou samostatnou kuchyňkou.

Hamouzův statek ve Zbečně

Hamouzův statek ve Zbečně je kulturní památka spravovaná Národním památkovým ústavem, v Praze, Správou státního hradu Křivoklátsko.

Vodácká naučná stezka Berounka

Jedinečná vodácká naučná stezka Berounka vybudovaná v roce 1984 začíná na Zvíkovci a končí u Hlásné Třebáně v Českém krasu. Má 14 zastávek s naučnými panely o řece Berounce, místní přírodě, historii nebo osobnostech. Stezka má i svého průvodce, a to vydru z knihy Stanislava Reiniše Vydra z Černé tůně. Několik vlastivědných zastávek k křivoklátské části přibližuje vodákům zajímavosti o řece Berounce, geologickou minulost Křivoklátska, paleontologické nálezy v údolí řeky a francouzského badatele Joachima Barranda, paleontologa Otu Pavla, autora slavných povídek z Křivoklátska, zajímavosti o hradu Křivoklát, místní faunu a flóru či další kapitoly z vlastivědy oblasti. Prošla rekonstrukcí v letech 1994 a 2002.

Časová náročnost: 1 až 2 dny

Délka trasy: 82 km

Převýšení: 35 m

Fyzická náročnost: středně náročná trasa (pouze po řece)

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

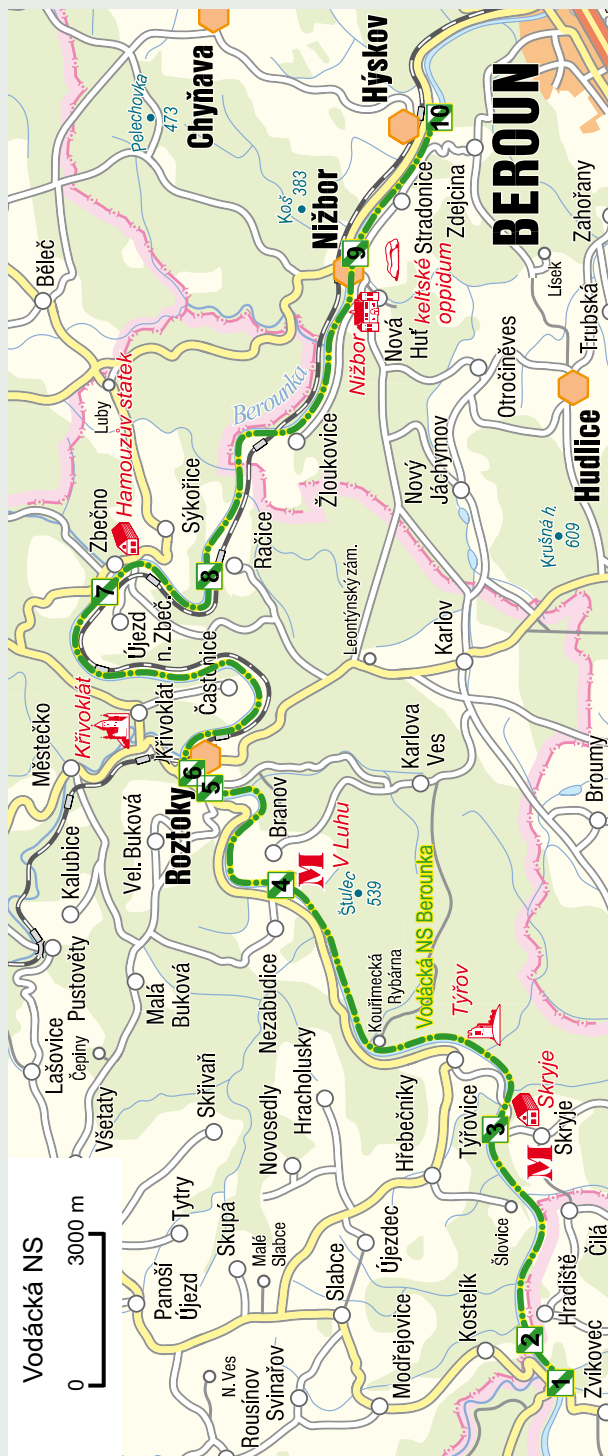
trasa vhodná i pro starší osoby

trasa vhodná i pro děti

Správce stezky: Správa Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko

řeka Berounka

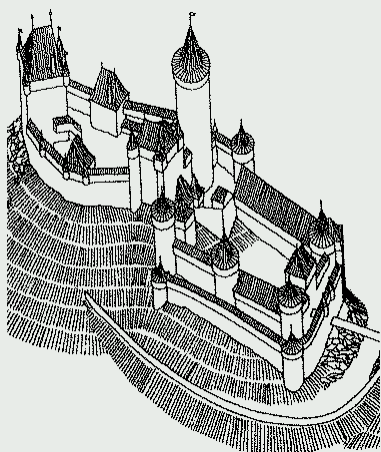

Hrad Týřov

Zříceniny kdysi významného královského hradu Týřov stojí na nevysokém ostrohu nad soutokem řeky Berounky s Oupořským potokem. Týřov patří k nejstarším hradům kastelového typu u nás. Do současnosti se zachovala část hradní věže, malá část hradního paláce, obytný donjon a zbytky flankovacích věží, které částečně sloužily k obraně hradu.

Týřov byl vybudován v 1. polovině 13. století jako královský hrad. V roce 1249 zde byl zajat králevic Přemysl Otakar II. svým otcem Václavem I. V letech 1315 – 1316 byl na hradu vězněn Jindřich z Lipé. Ve 2. polovině 16. století je připomínán jako pustý a postupem času zchátral.

Hmotová rekonstrukce
pro 2. pol. 15. stol.

Pohled na Týřov od severu, rytina W. Bergera
podle kresby F.K. Wolfa (1787)

Školní naučná stezka přírodovědná Křivoklát

Začíná u Základní školy v Křivoklátě po levé straně řeky Berounky. Obsahuje 20 panelů a je jednosměrná. Po projití se návštěvník musí vrátit zpět ke škole. Stezka je vhodným doplňkem učiva základní školy. Panely jsou věnovány geologii, péči o ptactvo, péči o zvěř, typům lesa, kterými stezka vede, a botanickému a zoologickému bohatství Křivoklátska. Je na nich zobrazeno téměř 200 rostlinných a živočišných druhů. Návštěvníci stezky se například dozví, jak vzniklo údolí, kterým trasa vede, poznají zvířata, naučí se rozpoznávat některé druhy ptáků podle siluety v letu nebo poznávat stromy podle listů.

Časová náročnost: 1 hod.

Délka trasy: 1 km

Převýšení: 90 m

Fyzická náročnost: středně náročná trasa

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

trasa vhodná i pro starší osoby

trasa vhodná i pro děti

Správce stezky: Správa Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko

▲ panel č.2- nejstarší geologická minulost

▼ panely na naučné stezce

Naučná stezka Paraplíčko

Naučná stezka Paraplíčko se nachází v obci Křivoklát a prochází Přírodní rezervací Na Babě. Spojuje parkoviště nad hradem s vyhlídkou Paraplíčko na svahu nad řekou Berouňkou. Je určena zejména pro rodiče s dětmi, čemuž odpovídá i podoba naučných panelů – jsou umístěny v menší výšce. Stezku vybudovali žáci ZŠ Křivoklát v rámci projektového vyučování ve spolupráci se Správou CHKO Křivoklátsko v roce 2003. Na trase je umístěno pět informačních panelů se základními informacemi o naučné stezce, pomníku Karla Egona II. Fürstenberka, fauně a flóře, vyhlídce Paraplíčko a o historii širokého okolí.

zastavení u pomníku K. E. Fürstenberka

Časová náročnost: 1 hod.

Délka trasy: 1,5 km

Převýšení: 50 m

Fyzická náročnost: středně nenáročná trasa

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

- trasa vhodná i pro starší osoby
- trasa vhodná i pro rodiče s kočárky
- trasa vhodná i pro děti

Správce stezky: Úřad Městyse Křivoklát

Přírodní rezervace Na Babě

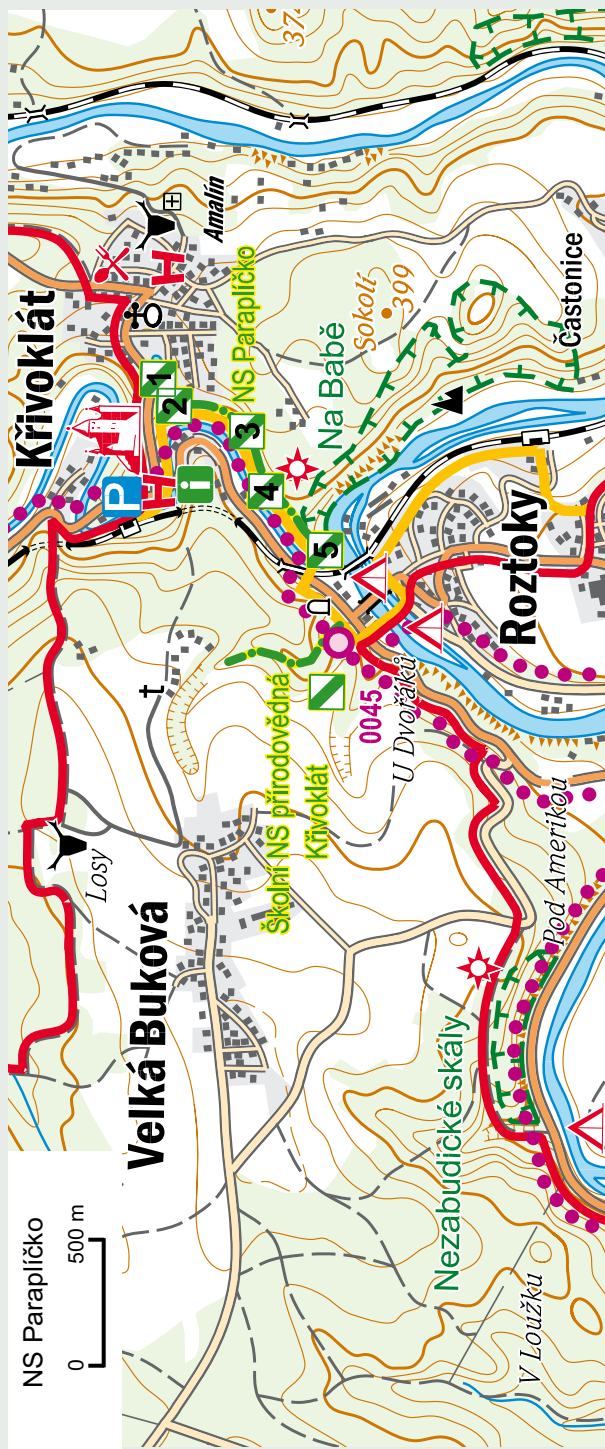
Jihozápadně orientované skalní svahy vrchů Sokolí a Baby. Na členitém svahu nad řekou Berouňkou jsou dvě výrazné nelesní plochy s trávniky, obklopené příroznými lesními porosty a strmou roklí vedoucí až k nivě řeky. Na vrcholovém hřebetu bezlesí roste společenstvo koniklece lučního českého a ovsíře lučního. Dalším významným společenstvem je porost třemdavy bílé a kakostu krvavého. Tato rezervace je jediným dosud známým nalezištěm drobného krytonosce *Mogulones venedicus*.

část pleše v PR Na Babě

Koniklec luční český

Naučná stezka Lánská obora

Trasa této naučné stezky, zpřístupněné v roce 2006, vede od budovy lesní správy v Lánech do demonstrační části Lánské obory. Návštěvníci si mohou zvolit jednu ze dvou tras vedoucích k oboře. Celkem se na trasách najdou tři odpočívadla a 28 informačních tabulí, na jejichž obsahovém zpracování se podílela Lesní správa Lány a Správa Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko. Informační panely umístěné na trase představují návštěvníkům zvířata Lánské obory a Chráněnou krajinnou oblast Křivoklátsko, které je obora součástí. Návštěvníci mají příležitost v demonstrační obůrce pozorovat z velkého posedu oborní zvěř.

Časová náročnost: 1 až 2 hod (dle otevření demonstrační obůrky-www.lslany.cz)

Délka trasy: 5 km

Převýšení: 30 m

Fyzická náročnost: nenáročná trasa

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

trasa vhodná i pro starší osoby

trasa vhodná i pro děti

trasa vhodná i pro rodiče s kočárky

trasa vhodná pro handicapované osoby s doprovodem

Správce stezky: Lesní správa Lány

demonstrační obůrka

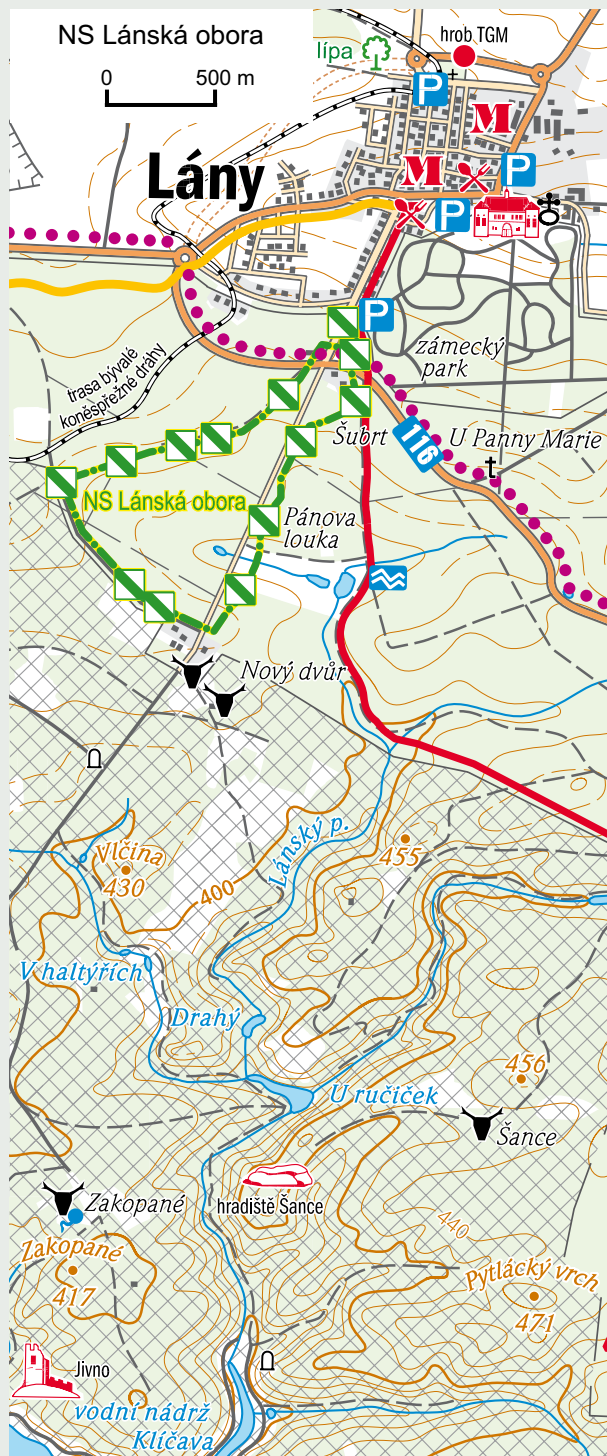
zvěř v Lánské oboře

Zámek Lány

Výstavní raně barokní zámek z roku 1652. Vznikl přestavbou původního renesančního zámku z roku 1592. Od roku 1918 majetkem státu a před rokem 1921 upraven na letní sídlo prezidentů republiky. Tomuto účelu slouží i dnes. Rozsáhlý park (110 ha) je přístupný veřejnosti. Na hřbitově je pochován první prezident Československé republiky T. G. Masaryk.

zámecký park v Lánech

Naučná stezka Údolí ticha

Začíná nedaleko Stroupínského mlýna u silnice spojující obec Březovou a Hředle na jižním okraji CHKO Křivoklátsko. Je obousměrná – druhý začátek je v lese nedaleko hájovny Andreska u místa zvaného „Pod Kamencem“. Vede podél Lučního potoka přes osadu Ricatado. Byla zpřístupněna v roce 2001 osadním výborem Ricatado ve spolupráci s LČR, s. p. Po trase naučné stezky je umístěno 11 naučných panelů zaměřených na přírodu Křivoklátska a přírodní zajímavosti okolí. Obsahem informačních tabulí jsou především rostliny a živočišné živíci v potoce a jeho těsné blízkosti. Kromě těchto zajímavostí se návštěvníci dozví o zásadách chování člověka v přírodě, o péči věnované zvláště chráněnému území či o dotačních titulech, které směřují do oblasti ochrany přírody a krajiny.

Časová náročnost: 1 hod.

Délka trasy: 3 km

Převýšení: 70 m

Fyzická náročnost: středně náročná trasa

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

trasa vhodná i pro starší osoby

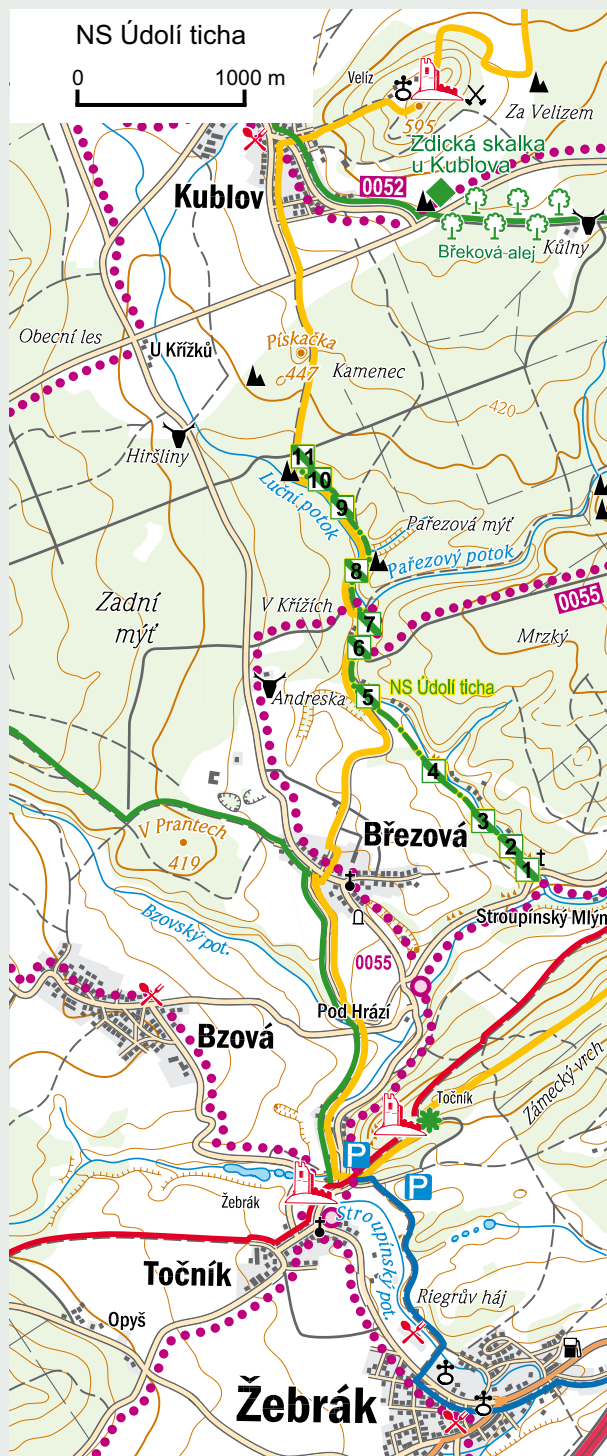
trasa vhodná i pro děti

trasa vhodná i pro rodiče s kočárky

Správce stezky: osadní výbor Ricatado, Lesní správa Křivoklátsko

informační panel na naučné stezce

zastavení na naučné steze

Cyklistická naučná stezka Křivoklát – Rakovník

Trasa této naučné stezky vede údolím Rakovnického potoka a spojuje městy Křivoklát s městem Rakovník. Je obousměrná, nenáročná a je součástí cyklotrasy Rakovník-Křivoklát-Hořovice č. 303. Byla vybudována v roce 2002. Téměř celý povrch cyklostezky je vyasfaltován a jsou na ní umístěny informační panely, které seznamují s historií a přírodními zajímavostmi celé oblasti.

Časová náročnost: 1 až 3 hod.

Délka trasy: 17 km

Převýšení: 70 m

Fyzická náročnost: středně náročná trasa (pro cyklisty)

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

trasa vhodná i pro starší osoby

trasa vhodná i pro děti

Správce stezky: Svazek měst a obcí Rakovnicka

Hrad Křivoklát

Křivoklát, národní kulturní památka, je jedním z nejstarších a nejvýznamnějších hradů českých knížat a králů, jehož počátky sahají do 12. století.

Nádherná hradní kaple, královský a rytířský sál s expozicí gotického malířského a sochařského umění, knihovna obsahující na 52 tisíc svazků, bohaté fürstenberské muzeum a obrazárna, proslulé vězení a mučírny s mučičími nástroji, monumentální velká věž s loveckými sbírkami a výhledem do okolí, příjemná procházka po hradbách, věž Huderka s černou kuchyní a vyhlídkovým ochozem, hejtmanství s příležitostnými výstavami, to vše a ještě mnohem více je hrad Křivoklát.

hrad Křivoklát

Naučná stezka keltského oppida Stradonice

Naučná stezka je umístěna na místě bývalého keltského oppida nad obcí Stradonice. Po její trase je umístěno šest informačních panelů, které informují návštěvníky o historii keltského oppida, nalezených předmětech, archeologickém průzkumu a nálezech na území hradiště. Je přístupná po zpevněných polních cestách a pěšinách.

Časová náročnost: 1 až 2 hod.

Délka trasy: 4 km

Převýšení: 130 m

Fyzická náročnost: středně náročná trasa

Vhodnost pro děti, starší a handicapované osoby:

trasa vhodná i pro starší osoby

trasa vhodná i pro děti

Správce stezky: Ústav archeologické památkové péče středních Čech

informační panel na naučné stezce

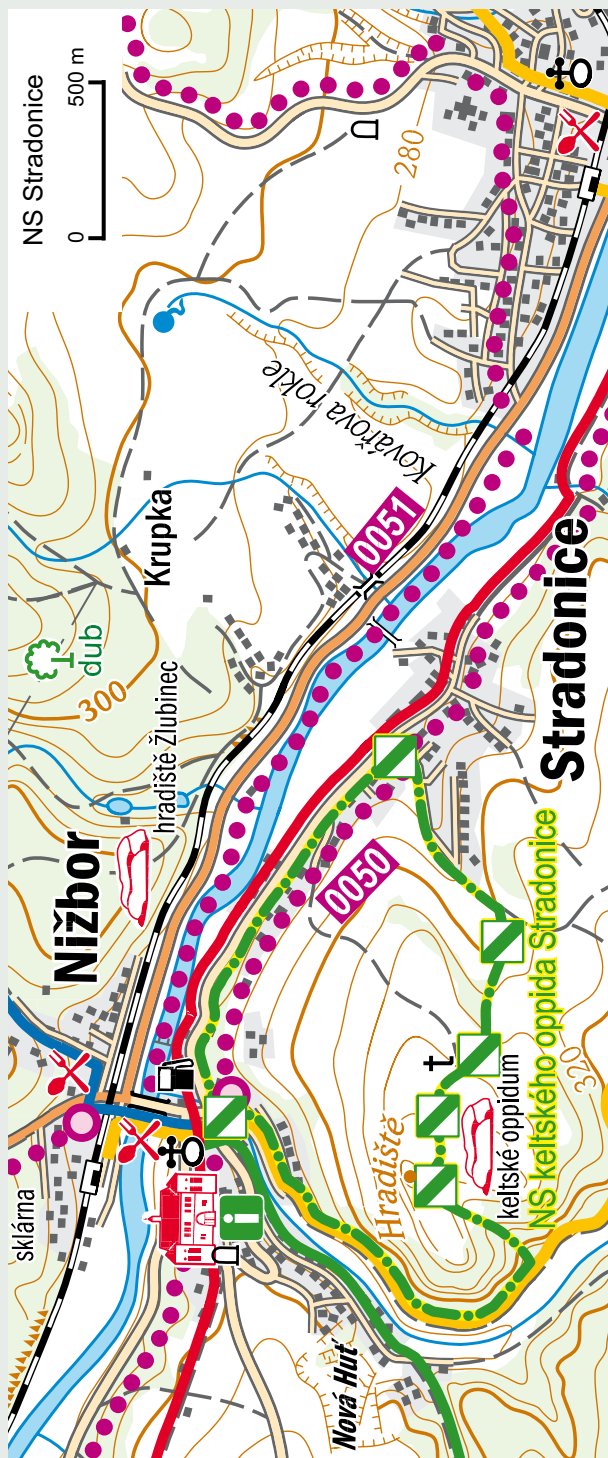

zámek Nižbor – informační centrum keltské kultury

Zámek Nižbor – Informační centrum keltské kultury

Zámek Nižbor se nad Berounkou tyčí již od druhé poloviny třináctého století. Založil ho pravděpodobně Přemysl Otakar II. Jeho původní jméno bylo Miesenburg, český „Hrad nad Mží“.

Zpustlý zámek byl v devadesátých letech zachraňován ve velmi zdevastovaném stavu. Rekonstrukce není ještě dokončena. Doposud rekonstruované prostory obývá Informační centrum keltské kultury, které nabízí zajímavou a unikátně pojatou expozici.

Vysvětlivky

	silnice		informace
	silniční tunel		parkoviště, kryté parkoviště
	cesta, průsek		zastavěná plocha
	číslo silnice		les, kosodřevina
	most, lávka		vinice, sad
	železnice, stanice, zastávka		vojenský či uzavřený prostor
	vlečka Žel. tunel Žel. most zrušená železnice		vrstevnice (po 20 m)
	dopravníkový pás vleka lanovka		výšková kóta
	zámek, hrad		skály
	zřícenina, klášter		lom, rokle
	hradliště, tvrzliště		řeka, potok, vodní plocha
	vesnická pam., zóna, mlýn		bažina, močál; pramen, vodopád
	muzeum, divadlo		kostel, kaple
	bojiště		kříž, pomník, socha
	lázně, minerální vody		smírčí kříž, boží muka
	autobusová stanice		židovská památka
	větrná elektrárna		hřbitov
	přístaviště, přívoz		čerpací stanice, letiště
	nemocnice, stanice HS		důl, bývalý důl, zpřístupněný
	bunkr, dělostřelecká tvrz		lyžařský můstek
	jeskyně		vysílač
	zajímavost		naučná stezka
	místo rozhledu, rozhledna		chráněná přírodní pam., nebo výtvor
	hotel, jiné ubytování, lesní odp.		přírodní rezervace
	kemp, tábořiště		hranice CHKO, národního parku
	restaurace		hranice přírodního parku
	koupaliště, krytý bazén		značené turistické trasy
	háčovna, myslivna		místní turistické trasy
	význačný strom		značené cyklotrasy
	přírodní zajímavost		trasa pro vozíčkáře

Děkujeme, že na naučných stezkách v CHKO Křivoklátsko:

- používáte při svých výletech cesty a turisticky značené stezky.
- jezdíte na kole po cestách a značených cyklotrasách.
- necháváte automobily zaparkované na vyhrazených místech, neboť jezdit mimo veřejné komunikace je zakázáno.
- své zvířecí společníky máte na vodítku, neohrozíte tak volně žijící živočichy.
- nevyhazujete odpadky.
- nevyříváte své pozdravy do stromů a skal a využíváte pouze soudobých telekomunikačních prostředků.
- uchovávejte paleontologickou minulost Křivoklátska.
- nevstupujete do národních přírodních rezervací mimo turistické cesty.
- stanujete a táboříte pouze ve vyhrazených kempech, oheň rozděláváte jen na vyhrazených ohništích.
- nerušíte zvířata, necháváte rostliny růst, kameny ležet a skály stát.
- chováte se tiše a vychutnáváte si krajinu v celé kráse a půvabu.

Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa CHKO Křivoklátsko.

Autoři textu: Jedlička, J., Embertová, R.

Foto: Archiv CHKO Křivoklátsko, Hůla, P., Prokůpek, B., Vápeník, L.

Mapa: Kartografické vydavatelství Žaket

Grafické zpracování: Žaket

Tisk: Žaket

Rok vydání: 2008

ISBN 978-80-87051-42-9

AOPK ČR, Správa CHKO Křivoklátsko, Zbečno č.p. 5, 270 24

tel.: +420 313 251 180, **fax:** +420 313 554 810

e-mail: krivoklat@nature.cz, **web:** www.krivoklatsko.nature.cz